 <p>Institut Català de la Salut</p> <p>Unitat Central de Prevenció</p>	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

VIGENT DES DE : 01/06/05

1. OBJECTIU

L'objectiu d'aquest protocol és establir un examen bàsic de salut, equivalent a una història clínica i laboral, que constituirà la base de referència per a la vigilància mèdica dels treballadors i que permetrà:

- ✓ Avaluar l'estat bàsic de salut dels treballadors.
- ✓ Detectar treballadors especialment sensibles.
- ✓ Avaluar l'**aptitud** dels treballadors per al lloc de treball que han d'ocupar.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Serà d'aplicació a qualsevol treballador de l'Institut Català de la Salut, quan s'acompleixi alguna de les següents condicions:

- ✓ A l'inici del treball.
- ✓ Després de canvis en les condicions de treball o en les condicions personals.
- ✓ Després d'una absència perllongada per motius de salut.
- ✓ Periòdicament, a criteri del facultatiu, per tal d'actualitzar les dades.

3. COMPETÈNCIES

3.1. De l'Àrea de Prevenció de Riscos Laborals

- ✓ Realitzar i actualitzar l'**Examen Bàsic de Salut**.
- ✓ Vigilància de la salut dels treballadors, ajustada als riscos als que estigui exposat en el seu lloc de treball.
- ✓ Comunicar a cada treballador els resultats del seu examen de salut.
- ✓ Informar a les Direccions/Gerències de les conclusions, en relació a l'aptitud del treballador
- ✓ Informació dels treballadors pel que fa referència a les mesures preventives encaminades a protegir la salut en front dels riscos presents en el lloc de treball.
- ✓ Garantir la confidencialitat de les dades mèdiques.
- ✓ Realitzar la vigilància de la salut col·lectiva mitjançant estudis epidemiològics que, juntament amb l'avaluació de riscos, permetin proposar mesures per a millorar les condicions de treball.

3.2. De les Direccions dels Centres

- ✓ Dotació d'infraestructura, mobiliari i totes aquelles eines necessàries per poder dur a terme, en condicions de confidencialitat, la vigilància de la salut dels treballadors.
- ✓ Facilitar els recursos necessaris per assegurar la confidencialitat de les dades a la UBP.

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

- ✓ Sempre que sigui possible, es facilitarà la realització de l'examen de salut durant l'horari laboral

3.3. Dels Treballadors

- ✓ Vetllar per la seva salut laboral, utilitzant els serveis de la UBP quan s'escaigui.

4. PRECAUCIONS

4.1. Conservació i custòdia de les dades

La història clínico-laboral, que servirà de punt de partida de l'expedient sanitari individual, tant en suport paper com digital, es mantindrà en l'àrea sanitària de la UBP, mantenint sempre la confidencialitat de les dades, i a càrrec del personal mèdic responsable, tal i com es refereix a la llei de Prevenció de Riscos Laborals i la Lortad.

4.2. Període de conservació de la història clínica

Atès que si la natura del risc ho fa necessari, la vigilància de la salut s'ha de perllongar després d'haver cessat la relació laboral i basant-nos en les recomanacions internacionals, les dades de la vigilància de la salut dels treballadors es guardaran durant tota la vida laboral i el temps posterior necessari segons sigui el risc al que ha estat exposat el treballador.

5. DEFINICIONS

Aptitud laboral: Situació individual que fa compatible i tolerable qualsevol situació personal de salut amb les exigències i condicions de treball.

Codi C.I.P: Codi d'identificació personal dels usuaris del Servei Català de Salut, que permet avaluar i quantificar els serveis sanitaris i farmacèutics en col·laboració amb el Sistema Sanitari.

Examen bàsic de salut: Intervenció sanitària que d'una forma inicial permet el contacte amb el treballador amb la finalitat de realitzar-li una historia personal i laboral, informarlo dels riscos als que esta exposat, identificar l'especial sensibilitat que té en relació als riscos i planificar els exàmens de salut recomanats en funció de l'exposició al risc i de les conseqüències observades i la periodicitat i especificitat dels mateixos.

Vigilància de la salut: Tècnica de la Medicina del treball basada en actuacions diagnòstiques aplicades personalment als treballadors per avaluar el seu estat de salut amb relació als riscos laborals, dirigida a evidenciar els conflictes entre les condicions de treball i la salut dels treballadors i orientar les activitats i estratègies preventives.

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

6. MÈTODE

6.1. Efectes sobre la salut

Amb aquest examen de salut es pretén detectar qualsevol patologia de base que pateixi el treballador i que pugui veure's agreujada pels riscos als que estarà exposat en el seu lloc de treball.

6.2. Recollida d'informació

Les dades s'obtindran mitjançant:

6.2.1. Dades de filiació personal (Vegeu Annex I).

6.2.2. Història medico-laboral (Vegeu Annex II)

6.2.3. Exploració clínica (Vegeu Annex III) Es tracta d'una exploració clínica general que inclourà:

- ✓ Somatometria
- ✓ Inspecció general
- ✓ Exploració per aparells

6.2.4. Exploracions complementàries: (Vegeu Annex IV) Aquestes proves es sol·licitaran en aquells casos que el metge responsable de la vigilància de la salut ho consideri adient segons les característiques del pacient.

- ✓ Analítica general amb:
  - Hemograma complert (recompte i fórmula)
  - VSG
  - Glucosa
  - Creatinina
  - Urea
  - Àcid úric
  - Bilirrubina
  - Colesterol total, HDL i LDL
  - Lípids totals
  - Triglicèrids
  - ALT
  - AST
  - γ-GT
  - Siderèmia, Ferritina i Transferrina a les dones en edat fèrtil
  - PSA als homes més grans de 50 anys.

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

6.3. criteris per la interpretació de les dades

Les dades que es recullen en l'examen bàsic de salut son dades de la pràctica general de la medicina i cal interpretar-les en cada cas particular. Així doncs l'aptitud per al lloc de treball vindrà determinada per les característiques individuals del treballador i els riscos del lloc de treball que hagi d'ocupar.

6.4. Periodicitat de la vigilància.

L'examen bàsic de salut està dissenyat per aplicar-lo:

- ✓ A l'ingrés. És el moment més adequat, quan encara el treballador no ha estat exposat a cap risc.
- ✓ Quan s'inicia la vigilància de la salut de treballadors que ja estan ocupant llocs de treball.
- ✓ Quan hi hagi algun canvi en les condicions laborals, que suposin un canvi de riscos.
- ✓ A la reincorporació a la feina després d'una baixa perllongada, amb la finalitat d'avaluar la possible relació de la patologia que ha patit el treballador amb l'exposició a riscos en el seu lloc de treball. Entenem per baixa perllongada la de 3 o més mesos de durada.

La periodicitat de les exploracions vindrà determinada pel tipus de riscos als que estigui exposat el treballador, els nivells d'exposició als riscos i la detecció de possible patologia durant l'examen bàsic de salut. Com a mínim caldrà oferir al treballador una exploració mèdica cada 3 anys.

6.5. Mesures Preventives

6.5.1. Col·lectives

Formació prèvia a la incorporació al lloc de treball, dels treballadors.

6.5.2. Individuals

El metge de la UBP donarà al treballador les recomanacions mèdiques i preventives adients a les alteracions detectades i la informació sobre els riscos laborals a que està sotmès el treballador en el seu lloc de treball, segons l'avaluació de riscos.

També farà les consultes als especialistes que consideri necessari per millorar la situació del treballador.

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

6.5.3. Organitzatives

Si es detecta una alteració de la salut, s'haurà d'estudiar si escau, i conjuntament amb l'àrea tècnica, l'adaptació del lloc de treball al qual s'hagi d'incorporar el treballador, i comunicar-ho, amb un informe, a la gerència del centre o àmbit.

6.6. Comunicació de resultats

El metge de la UBP, mitjançant la història clínica laboral, l'exploració física i la interpretació de les dades del laboratori farà l'informe sobre la visita efectuada i donarà la informació dels resultats a:

6.6.1. *Al treballador:*

El metge de la UBP comunicarà els resultats del seu examen de salut al treballador. L'imprès estàndard és el que emet el programa informàtic PrevenCS/32.

6.6.2. *A Recursos Humans:*

El metge de la UBP informarà a Recursos Humans sobre l'aptitud del treballador per exercir la seva tasca, a més s'adjuntarà la recomanació de les mesures preventives que s'hagin de prendre a nivell col·lectiu. L'imprès estàndard és el que emet el programa informàtic PrevenCS/32.

6.7. Equipament bàsic

D'acord amb l'establert en l'article 18 apartat 3, del Reglament dels Serveis de Prevenció, per a dur a terme l'activitat de vigilància de la salut dels treballadors calen:

- ✓ **Instal·lacions** adequades per dur a terme les revisions mèdiques de forma que es garanteixi la dignitat i intimitat de les persones, així com la confidencialitat del es dades mèdiques.
- ✓ **Equips** i materials sanitaris adequats per a la vigilància de la salut:
  - Bàscula i mesurador d'alçària
  - Otoscopi
  - Oftalmoscopi
  - Esfigmomanòmetre
  - Fonendoscopi
  - Llitera
  - Làmpada amb lupa de peu o paret
  - Test ISHIHARA
  - Visiotest
  - Audiòmetre screening

 <p>Institut Català de la Salut</p> <p>Unitat Central de Prevenció</p>	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

- ✓ **Instal·lacions de diagnòstic per la imatge**, que poden ésser pròpies o contractades.
- ✓ **Laboratori clínic**, preparat per realitzar determinacions de rutina i possibilitat de contractació de proves especials amb laboratoris especialitzats
- ✓ **Ordinador** connectat a la xarxa i impressora.
- ✓ **Programa informàtic** específic per la gestió de dades mèdiques (PrevenCS/32).

7. REFERÈNCIES

1. Ley 31/95 de Prevención de Riesgos Laborales, BOE 10/11/95
2. Real Decreto 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención, BOE 31/1/97
3. Occupational Medical Surveillance Manual . May 1998 . Department of Defense. United States of America.
4. Occupational Medicine Exam Request Form. N. C. State University. Student Health Services.
5. OSHA. Occupational & Health Administration. U.S. Department of Labor. Medical Screening Surveillance.
6. Conjunt mínim de dades que els Serveis de Prevenció han de remetre a l'Administració Sanitària. Ministerio de Sanidad y Consumo
7. Anàlisi dels aspectes sanitaris fonamentals de la salut laboral a Catalunya. Proposta de bases per a l'elaboració de protocols de vigilància de la salut en el treball a Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. 1999
8. Actualització de l'acord de criteris bàsics sobre l'organització de recursos per a l'activitat sanitària dels Serveis de Prevenció. Ministeri de Sanitat i Consum
9. Guia para la asistencia clínica preventiva. Report of the Preventive Services Task Force. Williams & Wilkins , 1989.
10. Reial Decret 12/5/78, núm. 1995/1978. Llista de malalties professionals. . BOE 25-8-1978, núm. 203 pag 19909.
11. Guidelines For Protecting the Safety and Health of Health Care Workers DHHS (NIOSH). Publications n° 88-119; September, 1988. (<http://www.cdc.gov/niosh/hcwold0.html>)
12. OSHA Technical Manual. Section VI: Chapter 1. Appendix VI: 1-2. (http://www.osha-slc.gov/dts/osta/otm/otm_vi/otm_vi_1.html)
13. OSHA Regulations (Standards – 29 CFR). Acces to employee exposure and medical records.- 1910.1020. (http://www.osha-slc.gov/OshStd_data/1910_1020.html)
14. U.S. Department of Occupational Safety and Health Administration. Screening and Surveillance: A Guide to OSHA Standards. 1999
15. William B. Patterson et al. Occupational Hazards to Hospital Personnel. Annals of Internal Medicine. 1985; 102: 658-680.
16. Arquer Pulgar, Mª Isabel; Gadea Carrera, Enrique; Guardino Solá, Xavier; et als. Condiciones de Trabajo en Centros Sanitarios. Ed. INSHT, Madrid 2000.
17. Seguridad y Salud Laboral (Vol V). Técnicas de Prevención. Higiene Industrial, Ergonomía y Medicina del Trabajo. Ed. Lex Nova, Valladolid, 2000.
18. Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de Datos de Carácter personal BOE 288, de 14/12/99

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

8. ANNEXES

- Annex I. Dades de filiació personal
- Annex II. Història medico-laboral
- Annex III. Exploració clínica
- Annex IV. Exploracions complementàries

9. CONTROL DE CANVIS

Versió i data	Motiu del canvi
	▪

10. DISTRIBUCIÓ DE CÒPIES

Lloc	Data	Lloc	Data
Direcció de RR.HH. ICS	16/05/05		
Divisió d'Atenció Hospitalària	16/05/05	Divisió d'Atenció Primària	16/05/05
Gerència H. Vall Hebron	16/05/05	Gerència Àmbit Barcelona Ciutat	16/05/05
Gerència H.Bellvitge	16/05/05	Gerència Àmbit Centre	16/05/05
Gerència H.Germans Tries i Pujol	16/05/05	Gerència Àmbit Barcelonès Nord i Maresme	16/05/05
Gerència Girona	16/05/05	Gerència Àmbit Lleida	16/05/05
Gerència H. Joan XXIII	16/05/05	Gerència Àmbit Costa Ponent	16/05/05
Gerència H. Arnau de Vilanova	16/05/05	Gerència Àmbit Tarragona-Terres Ebre	16/05/05
Gerència H.Viladecans	16/05/05	Gerència H.Verge de la Cinta	16/05/05
Representat sindical CEM-SATSE	16/05/05	Representat sindical UGT.	16/05/05
Representat sindical CATAAC	16/05/05	Representant sindical CCOO.	16/05/05
UBP Hospital Bellvitge Barcelona	16/05/05	UBP Centre Corporatiu	16/05/05
UBP Vall d'Hebron Barcelona	16/05/05	Hospital Viladecans	16/05/05
UBP Hospital Arnau Vilanova Lleida	16/05/05	UBP Hospital Verge de la Cinta Tortosa	16/05/05
UBP HUGTiP Badalona	16/05/05	UBP Barcelona Ciutat	16/05/05
UBP Hospital Josep Trueta Girona	16/05/05	UBP Centre	16/05/05
UBP Hospital Joan XXIII Tarragona	16/05/05	UBP Barcelonès Nord i Maresme	16/05/05
UBP Costa de Ponent	16/05/05	UCP (Original)	16/05/05

 Institut Català de la Salut Unitat Central de Prevenció	PROCEDIMENT OPERATIU	CODI: PO/VS/07
	TÍTOL: EXÀMEN BÀSIC DE SALUT	
	ÀREA/SERVEI /UNITAT: TOTES LES UNITATS BÀSIQUES DE PREVENCIÓ	

11. REVISIÓ DE LA VALIDESA

1ª REVISIÓ

2ª REVISIÓ

3ª REVISIÓ

DATA:

REVISAT

PER:

UCP/UBP

---

12. PREPARACIÓ I REVISIÓ DEL PROCEDIMENT

12.1 Autors

Aquest protocol és una adaptació realitzada per la UCP de la Guia de la bona praxi **Examen de salut bàsic**, elaborada per la Comissió tècnica per a l'elaboració de protocols de vigilància de la salut.

12.2 Control documental

DOCUMENT PREPARAT, REVISAT I APROVAT PER LA UCP EN DATA: 01/03/05

12.3. Aprovació procediment

- CONSULTA A LA COMISSIÓ PARITÀRIA D'INSTITUCIONS SANITÀRIES
EN DATA:
18/03/05
- APROVACIÓ PER DIRECCIÓ DE L'ICS
EN DATA:
05/05/05